

כגפן פוריה

עלון להפצת תורה ויהדות

אין לעיין בעלון זה בשעת התפילה

פְּרִשֵׁת בְּמִדְבָּר

כט' אייר תש"פ

הפטרה: מחר חודש

יציאת השבת ר"ת 21:02

פרקי אבות ו' - 44 ימים לעומר

מברכים חודש סיון שיחול ביום ראשון

המולד ביום שישי 11:42 ושלשה עשר חלקים

גיליון 573

יציאת השבת:

20:20

ירושלים: 20:16

כניסת השבת:

19:05

ירושלים: 19:00

ירושלים אורו של עולם

הרב עמוס שושן - רב ישובי רכס פוריה

עם ישראל הולך במדבר סיני במשך ארבעים שנה. בהליכתו יודע העם עליות ומורדות, הוא מנסה את ה' ונפגע, אך גם שומע דברי עידוד ונחמה. (ויקרא יט, כג): "וְכִי תֵבֹאוּ אֶל הָאָרֶץ וְנִטְעַתֶּם כָּל עֵץ מֵאֲבָל..."
העם שומע, עוד נגיע אל הארץ המובטחת, עוד נזכה לטעת עצים וכרמים!

בדומה לכך, עם ישראל לאחר כמעט אלפיים שנה קורא את נבואות הנחמה ומצפה מתי נבואות אלו יתגשמו. והנה בדורות אלו התקיימו בנו חזון הנביאים, חזון העצמות היבשות של יחזקאל הנביא קרם עור וגידים, מתוך השואה האיומה שאיימה ללכות את עמו, אותן העצמות התחברו ונהיו לעם השב לארצו. על אף אויבנו שניסו לאבדנו ובעזרת ה' לא עלתה בידם, ולא עוד אלא שבכל מלחמה הורחבו גבולות הארץ, עד אשר במלחמת ששת הימים זכינו לראות את ירושלים מאוחדת תחת ריבונות ישראל.

יום ירושלים נקבע ליום כח' באייר, יום בו זכינו לשחרור העיר משלטון זרים אכזרים, ליגיונרים ירדניים, שצלפו באזרחי ירושלים ההולכים לתומם ונפלו חללים. באגדות החורבן מסופר כי ביום בו נשרף המקדש עמדו פרחי כהונה ומפתח ההיכל בידם, והם זרקו אותו כלפי השמים קודם שיפלו ללהבות, ואמרו שיר של יום, ולא הספיקו לומר (תהילים צד, כג): "וְיָשֹׁב עֲלֵיהֶם אֶת אֹנֶם וּבִרְעָתָם יִצְמִיתֶם, יִצְמִיתֶם..." ונפלו ללהבות. כמעט אלפיים שנה אחרי, היום בו שוחררה ירושלים, יום רביעי כח' באייר תשכ"ז. אותו מזמור, מתקיים הפסוק (שם, יד): "כִּי לֹא יִמָּשׁ ה' עִמּוֹ וְנִחַלְתּוּ לֹא יַעֲזֹב": מפתח 'הר הבית' חזר לידנו, ה'יִצְמִיתֶם' התקיים באויבנו, ואנו זכינו לחזות בשוב ה' לציון. מתוך תפילה לגאולה השלימה במהרה בימנו, אמן.

בהוצאת מכון "שערי תורה": פוריה-נוה עובד ד.ג. גליל תחתון 15210

שערי תורה וחסד ע"ר * כולל אברכים * שיעורי תורה * פרסומים תורניים * גמ"ח עזרה לנוקמים *
הדפסה: דפוס כנרת. עריכה: צ. שוריק. היה שותף. להעברת תרומות: בנק המזרחי סניף טבריה מספר חשבון: 123459

שמואל הנביא

יום כ"ח באייר, יום שחרור ירושלים, הוא יום ההילולא של שמואל הנביא, אשר עסק בתכנון בניין המקדש
בנויות ברמה.

יש המשערים ששמואל הנביא היה משבט אפרים, שכן על אביו, אלקנה, נאמר כי מוצאו "מִהָרֶם אֶפְרַיִם"
ושהוא "אֶפְרַתִּי". עם זאת, על-פי מגילת היוחסין שלו המופיעה בדברי הימים, נראה שמוצאו משבט לוי
והוא היה מצאצאי קורח. ככל הנראה, היה בן למשפחת לויים שהתגוררה בקרב שבט אפרים.

עוד בטרם לידתו הוקדש שמואל, על ידי חנה אמו, לעבודת האל, והובא למשכן שילה, עוד בהיותו
פעוט, שם גדל וחונך על ידי עלי הכהן הכהן הגדול של אותה תקופה, שם גם קיבל את נבואתו הראשונה
בהיותו נער. חז"ל מפרשים את הפסוק "וּמִזֶּכֶּר לֹא יֵעָלָה עַל רֹאשׁוֹ", שנאמר בנבואה לחנה מרם לידתו,
כי שמואל הוקדש מלידתו להיות נזיר עולם שנאסר בתספורת.

על פי המסופר בספר שמואל א' לוקים מתגלה וקורא לשמואל בלילה, כאשר הוא ישן בהיכל ה', היכן
שנמצא ארון האלוהים; בשלוש הפעמים הראשונות חשב שמואל שעלי קורא לו וקם לקראתו אך
בפעם הרביעית בהדרכתו של עלי, הבין שהוא קורא לו. האל סיפר לו על עונשם של בני עלי וביקש
משמואל, לספר לעלי את הדברים אשר אמר לו. לאחר התגלות האל שמואל זכה לתואר נביא.

לאחר מותם של עלי ובניו, שמואל יורש את תפקידם. מנהיגותו של שמואל התאפיינה בכך שהייתה
בעיקר רוחנית, בה נשמר מקומו של האלוהים כמנהיג המרכזי "ה' אלוהיכם מלכים", ואילו הנביא
משמיע את דבריו ואת רצונו, בדומה למנהיגותו של משה. דגם ששמואל רצה להקים בעם ישראל. אבל
העם רצה מנהיג בשר ודם, שיצא בראש העם ככל העמים, ולכן נדחתה תפיסתו של שמואל.

שמואל המליך את מלכי התקופה: שאול המלך, שהקים וייסד את הממלכה הישראלית המאוחדת, ודוד
המלך שהמשיך, גיבש והרחיב את מפעלו של שאול בכיבושים גדולים. תקופת שאול מתאפיינת בכך,
ששמואל ממשיך לשמש כמנהיג רוחני לצד שאול, דבר שכנראה גורם לתקלות בהנהגה ולהדחתו של
שאול. המקרא מתאר יחסים מורכבים בין שמואל לשאול.

יחסי אהבה של אב ובן, אשר מתחלפים ליחסים קשים שיש בהם כעס, צער ופחד. אף בשעת מצוקה
גדולה של שאול, בעת מלחמתו האחרונה, כאשר שאול נלחץ ומעלה את שמואל באוב, שמואל לא
מגלה אמפתיה כלפי שאול, והוא ממשיך בכעסו ומדבר איתו קשות. במקרא מסופר שכאשר ביקש
שאול להרוג את דוד, קיבל האחרון מקלט אצל שמואל. כאשר באו חייליו של שאול לבקש את דוד,
כולם התנבאו ואחריהם שאול בעצמו, שבא לבקש את המלך המיועד.

על פי המסופר במקרא, מנהיגותו של שמואל התאפיינה בכך שהוא נהג לתור בין הערים והעיירות, על
מנת להיות זמין לאנשים, ולא המתין לבואם של המתדיינים אל מקום מגוריו.

שמואל נפטר זמן קצר לפני סיום תקופת מלכותו של שאול המלך ונקבר ברמה, עירו. ביומן המסע של
רבי בנימין מטודלה, שביקר בארץ בשנת 1173, מתואר שהצלבים, במעברם דרך רמלה שזוהתה על
ידם כ"רמה", מצאו במקום את עצמותיו של שמואל הנביא, והביאו אותן יחד איתם, וקברום מחדש
בנבי סמואל.

על פי המסורת, תאריך פטירתו היה בכ"ח באייר. ביום זה מגיעים יהודים להתפלל במקום שקיבל
בתקופה מאוחרת יותר את הזהויה כקברו של הנביא - בנבי סמואל.

ברכת הילדים לערב ראש חודש סיון

תפילה מאת השל"ה הקדוש להתפלל על ילדיו וב"ב בערב ר"ח סיון ובחג השבועות שהוא זמן מסוגל

אתה הוא ה' א-לקינו עד שלא בראת העולם, ואתה הוא א-לקינו משבראת העולם, ומעולם ועד עולם אתה א-ל, ובראת עולמך בגין להשתמודעא אלקותך באמצעות תורתך הקדושה כמו שאמרנו רבותינו זכרונם לברכה, "בראשית", בשביל תורה ובשביל ישראל, כי הם עמך ונחלתך אשר בחרת בהם מכל האמות, ונתת להם תורתך הקדושה, וקרבתם לשמך הגדול:

ועל קיום העולם ועל קיום התורה בא לנו ממך ה' א-לקינו שני צוויים, פתבת בתורתך "פרו ורבו", וכתבת בתורתך "ולמדתם אתם את בניכם, והפננה בשפתיהן אהת, כי לא לתהו בראת כי אם לשבת, ולכבודך בראת יצרת אף עשית, כדי שנהיה אנחנו וצאצאנו וצאצאי כל עמך בית ישראל יודעי שמך ולומדי תורתך.

ובכן אבוא אליך ה' מלך מלכי המלכים, ואפיל תחנוני, ועיני לך תלויות עד שתחנוני ותשמע תפילתי להזמין לי בנים ובנות, וגם הם יפרו וירבו הם ובניהם ובני בניהם עד סוף כל הדורות לתכלית שהם ואני פלנו יעסקו בתורתך הקדושה ללמוד וללמד לשמר ולעשות ולקיים את כל דברי תלמוד תורתך באהבה, והאר עינינו בתורתך ודבק לבנו במצותיך לאהבה וליראה את שמך:

אבינו אב הרחמן, תן לבלנו חיים ארפים וברוכים, מי כמוך אב הרחמים זוכר יצוריו לחיים ברחמים, זכרנו לחיים נצחיים כמו שהתפלל אברהם אבינו "לו ישמעאל יחיה לפניך", ופרשו רבותינו זכרונם לברכה, "ביראתך":

כי על כן, באתי לבקש ולחנן מלפניך שיהא זרעי וזרע זרעי עד עולם זרע כשר, ואל ימצא בי ובזרעי ובזרע זרעי עד עולם שום פסול ושמיץ, אף שלום ואמת וטוב וישר בעיני א-לקים ובעיני אדם, ויהיו בעלי תורה, מארי מקרא, מארי משנה, מארי תלמוד, מארי רזא, מארי מצוה, מארי גומלי חסדים, מארי מדות תרומיות, ועבדוך באהבה וביראה פנימית, לא יראה חיצונית, ותן לכל גויה וגויה מהם די מחסורה בכבוד, ותן להם בריאות וכבוד וכת, ותן להם קומה ויפי וחו וחסד, ויהיה אהבה ואחווה ושלום ביניהם, ותזמין להם זיווגים הגונים מזרע תלמידי חכמים מזרע צדיקים, וגם זיווגם יהיו כמותם ככל אשר התפללתי עליהם, כי זיפרון אחד עולה לכאן ולכאן:

אתה ה' יודע כל תעלומות, ולפניך נגלו מצפוני לבי, כי כונתי בכל אלה למען שמך הגדול והקדוש ולמען תורתך הקדושה, על כן ענני ה' ענני בעבור האבות הקדושים אברהם יצחק ויעקב, ובגללם תושיע בנים להיות הענפים דומים לשרשם ובעבור דוד עבדך רגל רביעי במרפבה, המשוור ברוח קדשך: שיר המעלות אשרי כל ירא ה' ההלך בדרךיו: יגיע כפידך כי תאכל אשריך וטוב לך: אשתך כגפן פריה בירכתי ביתך בנים כשתלי זיתים סביב לשלחנך: הנה כי כן יברך גבר ירא ה': בירכה ה' מציון ויראה בטוב וירשלים כל ימי חיים: ויראה בנים לבניך שלום על ישראל: אגא ה' שומע תפלה יקים בנו הפסוק "ואני זאת בריתי אותם אמר ה', רוחי אשר עליך ודברי אשר שמתי בפידך, לא ימושו מפידך ומפי זרעך ומפי זרע זרעך, אמר ה' מעתה ועד עולם":

"יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך ה' צורי וגואלי":

הלכות תלמוד תורה לילדים

א. מצות עשה ללמד את בנו תורה, שנאמר: ולמדתם אותם את בניכם לדבר בם. וכן חייב ללמד את בנו, שנאמר, והודעתם לבניך ולבני בניך. וכן מצוה על כל חכם מיישראל ללמד תורה לתלמידים, שנאמר ושננתם לבניך, ואמרו בספרי, לבניך אלו תלמידים, שכן אתה מוצא בכל מקום שהתלמידים נקראים בנים, שנאמר (מלכים ב, ג, ג), ויצאו בני הנביאים, מכאן לתלמידים שנקראים בנים. והרב קרוי אב, כמו שאמר אלישע (מלכים ב, ג, ב) 'אבי אבי רכב ישראל ופרשיו'.

ב. המלמד את בן חברו תורה זוכה ויושב בישיבה של מעלה. וכל המלמד את בן עם הארץ תורה, אפילו הקדוש ברוך הוא גוזר גזירה, הוא מבטלה בשבילו, שנאמר (ירמיהו טו יט), 'ואם תוציא יקר מזולל כפי תהיה'. ובגמרא סנהדרין (צט:) אמרו: "כל המלמד את בן חברו תורה כאילו עשאו".

ג. חייב אדם לחנך את בנו לתלמוד תורה, משחר נעוריהם, כמו שנאמר (משלי כב, ו), 'חנוך לנער על פי דרכו גם כי יזקין לא יסור ממנה'. ולכן משיתחיל התינוק לדבר, על אביו ללמדו פסוק 'תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב', ופסוק 'שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד'. ואחר כך מלמדו פסוקים פסוקים מכל התנ"ך. וירגיל אותו מילדותו לברך ברכות הנהנין, וברכת אשר יצר, ולענות אמן על כל הברכות ששומע. ולא יניח אותו לישון עד שיקרא קריאת שמע לפני שישן. עד שיהיה כבן שש שאז מוליכו אצל מלמד תינוקות. וכן חייב ללמד את בנו, שנאמר והודעתם לבניך ולבני בניך. וכן מצוה על כל חכם מיישראל ללמד לתלמידים תורה, שגם הם נקראים בנים.

ד. חייבים להושיב מלמדי תינוקות בכל מדינה ובכל עיר ועיר ללמד תורה לתינוקות של בית רבן, שעליהם העולם עומד, שאין העולם מתקיים אלא בזכות הבל פיהם של תינוקות של בית רבן, שהוא הבל שאין בו חטא. וכל עיר שאין שם "תלמוד תורה" שלומדים בו תינוקות של בית רבן, מחרימים את אנשי העיר עד שיושיבו מלמדי תינוקות בתלמודי תורה. ואין מבטלים התינוקות של בית רבן מלימודם, אפילו לבני בית המקדש.

ה. אשרי אדם המחנך את בנו לתורה וליראת ה' טהורה, ועושה כמיטב יכלתו לחנכם בישיבות. וכל זכויות שעושה הבן במשך חייו הוא זורע וזרעו, הכל נוקפים ליכותו של האב הזה. כי "ברא מזכה אבא", וזכות הרבים תלוי בו. אשרי שזה ילד אשרי שזה גידל, ועליו נאמר 'ישראל אשר בך אתפאר'.

(מתוך קצע"ש 'ילקוט יוסף').

לעילוי נשמת אמו"ר רבי יצחק שושן זצ"ל - נלב"ע יב' תמוז תשע"ז

עלון זה מוקדש:

לרפואת: אברהם ולאה ציטרון. שרה בת שמחה. מרים יהודה. ציפורה והושע לוי. ביבה אלימלך. ישי הלוי. עזר בן עישה. תקוה בת עזיה. אלגרה בת ג'אן. אסנת בת זהבה. מול בת ענולה. אברהם בן רחל. רחמים בן סולמנה. הראל בן אביגיל. אילנה בת סליחה. ישי ורחל לוי. חנה בת זוהרה. מיטל מוריה אדרי. יוסף בר בן מיכל. יצחק דרעי. מקסים חיים דרעי הי"ו.

להחזרת נעדרים צה"ל ושכניו ובהם: אורון שאול, הדר גולדין, גיא חבר, רון ארד, יהודה כץ, צבי פלדמן, יהונתן פולארד הי"ו.
לעילוי נשמת: הגר"ע יוסף זצוק"ל. הגר"מ אליהו זצוק"ל. רבי מסעוד מלול זצ"ל. רבי יצחק שושן זצ"ל. רבי יעקב שושן. יונה ונה. סופר מנחם. מקסים חיים דרעי. הרב אברהם צוקרמן. יצחק עמירה. נדיר טרום. ישראל אברהם נתן. שלמה בן מרים. יצחק ועמנום אטיאם. אוון מועלים. אליהו טויט. דוד גרוסברג. עמוס דמרי. ריי שלמה. סינצטוב משה יהודה. ישראל בן שושנה. נעים משה. ארדן מורד. יצחק ומנחם אילון. נסים וסוליקה שושן. נדירה שמעון. מנורה לוי. ליטל שבת. חנה יצחק. אסתר חודר. אסתר בת תורא. אליהו בת פריחה. תוריה זיסון. אסתר וענבר טרום. דניאל אלמליח. יצחק ולאה אסטרון. אליהו אדרי. עזיה מנחם. רות יעקב. חיה רחל לוי. יונה שרעבי. מרים חזקה. נעמה בת מנחם. לאהה מרד. אורנה בת חנה. עליזה כץ. שרה אליאל. מיטל ועקמן. חסיה שטשטש. עישה דוד. בריה סופר. כמסיה דוד. כמסיה כץ. אלס טוביל. אילה שחר י"ל. ולע"נ הנספים בשואה ובהם: אלכסנדר שניידר, שושנה רוזה, רפאל פריצי, וציעיליה צילה לבית משפחת ציטרון הי"ד.

למעוניינים להשתתף בהוצאת עלון זה נא לפנות לדוד: 0537788483

אין לעיין בעלון זה בשעת התפילה